

Joginder Singh v. State of Punjab & others 451
(Amarjeet Chaudhary, ACJ.)

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 335 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਸੰਘ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲੇ। (ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 335 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਅਤੇ ਰੁਝੇਵੇਂ ਹੈ। ਆਂਗਣਵਾੜੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਕਿਸੇ ਕਾਡਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(3) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 5 ਤੋਂ 7 ਬੇਸਹਾਰਾ ਔਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਨਰਲ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਗਰੀਬ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਗਰੀਬ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(4) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

fST

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਅਮਰਜੀਤ ਚੌਧਰੀ ਏ.ਸੀ.ਜੇ.ਐੱਡ ਵੀ.ਐੱਸ.ਅਗਰਵਾਲ, ਜੇ.

ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ — ਜਵਾਬਦਾਤਾ

97 ਵਿੱਚੋਂ CWP ਨੰ. 477

7 ਨਵੰਬਰ, 1997

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ, 1934 - RI.12.21 - ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਛੁੱਟੀ - ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਕਿ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ - ਡਿਸਚਾਰਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ - ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਹੀਂ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਦੰਡਕਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਹਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਦਾਖਲਾ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ, ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਮਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ। ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਆਦਿ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਕਰਕੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀਆਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਕਿ ਸਹਿ-ਮੰਤਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਅਧੀਨ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ।

(ਪਾਰਾ 11 ਅਤੇ 15)

ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਚ.ਐਸ ਮੱਤੋਵਾਲ, ਸ੍ਰ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ
ਸ੍ਰੀ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ, ਡੀ.ਏ.ਜੀ. ਪੰਜਾਬ; ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ

ਨਿਰਣਾ

ਅਮਰਜੀਤ ਚੌਧਰੀ, ਏ.ਸੀ.ਜੇ.

(1) ਕਾਂਸਤੇਬਲ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਭਰਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ। ਨਾਮਾਂਕਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ, ਮੋਹਾਲੀ ਨੂੰ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, - ਵਿਡੀਓ ਮੀਮੋ ਨੰ. 4662/ਸੀਆਰਸੀ ਮਿਤੀ 2 ਮਈ, 1983। ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ, ਮੋਹਾਲੀ ਨੇ ਕਮਾਂਡੈਂਟ, 36 ਵੀਂ ਬੀ.ਐਨ. ਪੀ.ਏ.ਪੀ. ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ

ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਸਵੀਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 6 ਮਾਰਚ, 1954 ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ 6 ਮਾਰਚ, 1955 ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲਣ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ), - ਧਾਰਾ 420/467 ਅਤੇ 468/471 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਤੀ 6 ਮਈ, 1983 ਦੇ ਦਫਤਰੀ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਐਫ.ਐਲ.ਆਰ. ਨੰ. 381, ਮਿਤੀ 20 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜ ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐਲਪੀਸੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ / ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਸਤੇਬਲਾਂ ਦੇ ਦਸਵੀਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਖਰਾਬ ਪਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਸਦਰ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੀ ਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ, ਮੋਹਾਲੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤੱਥ ਛੁਪਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 22 ਜੁਲਾਈ 1955 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਨਵੀਂ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਵਾਲਾ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਪੀਏਪੀ ਜਲੰਧਰ ਸੀਆਈਆਈਆਈਟੀਜੇ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਕ! ਮੁੜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ 4 ਸਤੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੰਬਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਅਤੇ ਭਰਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਅਲੀ/ਨਕਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਤੱਥ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਪੀ.ਏ.ਪੀ. ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਏ ਗਏ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 4 ਸਤੰਬਰ, 1985 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਰਿਹਾ, ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਛੁੱਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਕਮਾਂਡੈਂਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਜੁਆਇਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਪੀਏਪੀ ਜਲੰਧਰ ਕੈਂਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ

Joginder Singh v. State of Punjab & others 453
(Amarjeet Chaudhary, ACJ.)

ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇ ਕੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਵੀ ਭਰੋਸ਼ਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, -

ਚੀਫ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ 30 ਨਵੰਬਰ, 1985 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ / ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 6269 ਆਫ਼ 1990 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - 16 ਅਗਸਤ, 1994 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P-11 ਦੀ ਨਕਲ ਕਰੋ।

(2) ਦੋਸ਼ ਮੁਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਦੰਡਕਾਰੀ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਬਦਲ ਕੇ ਦਸਵੀਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਅਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

(3) ਮੋਸ਼ਨ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ।

(4) ਸਿੱਖਿਅਤ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦਸਵੀਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਭਰੋਸ਼ਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(5) ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

(6) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 29 ਜੁਲਾਈ, 1983 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਪਟਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਛੋਹ ਦੇ ਪੱਥਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਪੈਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

(8) ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 12.21 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

“ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਜੋ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ
ਭਰਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(9) ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਸਾਧਾਰਨ ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭਰਤੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(10) ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ 17 ਨਵੰਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨੂੰ 19 ਜੁਲਾਈ, 1983 ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਜਾਅਲੀ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਨੂੰ 6 ਮਾਰਚ, 1954 ਤੋਂ 6 ਮਾਰਚ, 1955 ਤੱਕ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਖੁਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਤੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(11) ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਹੁਕਮ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਾਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਰ ਕੋਈ ਸਵਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸਦੀ ਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹੁਣ ਰੈਜ਼ ਸਿਟੇਗਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; -

- (a) ਜਿੱਥੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਅਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਅਥੌਰਟੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੀ ਵੰਡੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ।
- (b) ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ/ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਕਲੰਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਜਾਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- (c) ਜੇ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਭਰਤੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਡਿਸਚਾਰਜ/ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਲੰਕ ਦੇ ਸਧਾਰਣ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- (d) ਜੇਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਡਰ ਕਲੰਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪਵਾਦ (a) ਅਤੇ (b) ਉੱਪਰ ਹਨ।

(12) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਖਲੇ ਸਮੇਂ ਜਾਅਲੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਨੇ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੇ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਛੁਪਾਈ। ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 22 ਜੁਲਾਈ, 1955 ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸੀ। ਜਨਮ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਾਅਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਇਸ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੱਥ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪੇਟੈਂਟ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਅਸਲ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਚਾਅ ਦੇ

Joginder Singh v. State of Punjab & others 455
(Amarjeet Chaudhary, ACJ.)

ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਮਾਂਕਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਜਾਅਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਵਿਵਹਾਰ ਵੀ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਜਦੋਂ ਕਮਾਂਡੇਂਟ ਨੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੱਥ ਲਿਆਂਦੇ ਕਿ ਉਸਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸਦੀ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(13) ਅਸੀਂ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਮੇਤ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ। ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ (2) ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

14) ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੌਕਰੀ/ਨਾਮਾਂਕਰੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਕੁਝ ਖਾਸ ਦੋਸ਼ ਹਨ ਜੋ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ ਭਾਵ ਨਿਯਮ 16.24 ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੱਕ ਰਾਏ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

(1) 1994(2) RSJ 412

(2) ਜੇਟੀ 1995(2) ਐਸ.ਜੀ. 108

ਚੰਗਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਾਏ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(15) ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਡਿਸਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕੈਰੀਅਰ 'ਤੇ ਕਲੰਕ ਹੋਵੇਗੀ, ਉੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹੁਕਮ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦਾ ਸਰਲ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਸਚਾਰਜ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ, ਡਿਊਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਹੋਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਕੈਰੀਅਰ 'ਤੇ ਕਲੰਕ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਤੱਥ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਾਖਲਾ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ, ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਮਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਡੁਪਲੀਕੇਟ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਆਦਿ ਨੂੰ ਨੱਥੀ ਕਰਕੇ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀਆਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰ ਆਚਰਣ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12.21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡਿਸਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। .

(16) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਸਾਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ 'ਤੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬੋਝ ਹੈ। 5,000 ਰੁਪਏ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਫਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਸੁਜਾਇਟੀ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਹ ਲਾਗਤ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਨੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ।

ਐਸ.ਸੀ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੱਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

Joginder Singh v. State of Punjab & others 457
(Amarjeet Chaudhary, ACJ.)

19292 HC — ਟਾਈਪਸੇਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਡ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰੈਸ, ਯੂ.ਟੀ., ਸੀ.ਐੱਚ.ਡੀ.
